

**VSDTP:n YHDISTÄVÄ
EDUSTAJAKOKOUS⁷⁵**

**HUHTIKUUN 10 (23) – HUHTIKUUN 25
(TOUKOKUUN 8) pnä 1906**

*Julkaistu v. 1907 kirjassa:
„Tukholmassa v. 1906 pidetyn
VSDTP:n Yhdistävän edustaja-
kokouksen pöytäkirjat”, Moskova*

*Julkaistaan
„Pöytäkirjojen” tekstin mukaan*

1

LOPPULAUSUNTO AGRAARIKYSYMYKSESTÄ ⁷⁶

Esitän kaksi perusteesiä: 1) talonpojat eivät koskaan halua kunnallistamista; 2) kunnallistaminen ilman demokraattista tasavaltaa, ilman täydellisesti turvattua kansan itsevaltiutta, ilman virkailijoiden valinnallisuutta on vahingollista. Kehitelläkseni näitä teesejä pysähdyn ensin käsittelemään kansallistamista vastaan tehtyjä vakavimpia vastaväitteitä. Eräänä tällaisena, kaikkein vakavimpana vastaväitteenä on epäilemättä se, minkä tov. Plehanov esitti. Tov. Plehanov sanoi kirjaimellisesti näin, kirjoitin muistiin hänen sanansa: „me emme voi missään tapauksessa olla kansallistamisen kannalla”. Se on virhe. Uskallan väittää, että jos meillä tapahtuu todellakin talonpoikaisvallankumous ja jos sitä seuraava poliittinen mullistus menee niin pitkälle, että luodaan todella demokraattinen tasavalta, niin silloin tov. Plehanov katsoo mahdolliseksi olla kansallistamisen kannalla, ja jos meillä Venäjällä edessä oleva kumous johtaisi todella demokraattisen tasavallan luomiseen, niin liikkeen koko tilanne, ei ainoastaan Venäjällä, vaan myös kansainvälinen tilanne kannustaisi kansallistamiseen. Jos taas tämä ehto ei toteudu, niin silloinkin kunnallistaminen osoittautuu luulotteluksi; silloin se voi toteutua vain ehkä lunastuksen uutena muotona. Tov. Johnilla ⁷⁷ on termi: maanluovutus eikä konfiskointi, ja kuten hänen puheestaan kävi selville, hän ei ole suinkaan sattumalta valinnut tätä termiä, mutta tämä termihän on yksinkertaisesti kadettilainen termi, se edellyttää

mitä tahansa, ja kadettien suunnittelema lunastus sopii hyvin yhteen sen kanssa. Menkäämme edelleen. Mikä on takeena restauraatiota vastaan, kysyi tov. Plehanov. En luule, että tämän kysymyksen asettelu olisi kiinteästi ja erottamattomasti yhteydessä ohjelmaan, jota nyt käsittelemme, mutta koska tämä kysymys on asetettu, niin siihen on annettava aivan tarkka ja selvä vastaus. Jos puhutaan oikeasta, aivan varmasta taloudellisesta takeesta restauraatiota vastaan, t.s. sellaisesta takeesta, joka loisi taloudelliset olosuhteet, jotka sulkisivat pois restauraation mahdollisuuden, niin silloin on sanottava: ainoana takeena restauraatiota vastaan on sosialistinen kumous Lännessä; mitään muuta takuuta tämän sanan todellisessa ja täydellisessä mielessä ei voi olla. Ilman tätä ehtoa, ratkaistakoon kysymys millä muulla tavalla tahansa (kunnallistaminen, jakaminen j.n.e.), restauraatio ei ole ainoastaan mahdollinen, vaan se on suorastaan kiertämätön. Määrittelin tämän välttämän seuraavin sanoin: Venäjän vallankumous voi kyllä voittaa omin voimin, mutta se ei voi missään tapauksessa pitää omin käsin hallussaan ja varmistaa saavutuksiaan. Se ei voi saada sitä aikaan, ellei Lännessä tapahdu sosialistista kumousta; ilman tätä ehtoa restauraatio on kiertämätön, olipa maat kunnallistettu, kansallistettu tai jaettu, sillä pienisäntä tulee kaikkien ja kaikenlaisten hallussapito- ja omistumuotojen vallitessa olemaan restauraation tukipylyväänä. Demokraattisen vallankumouksen täydellisen voiton jälkeen pienisäntä kääntyy välttämättä proletariaattia vastaan ja sitä pikemmin, mitä nopeammin saadaan suistetuksi kaikki proletariaatin ja pienisännän yhteiset viholliset, kuten: kapitalistit, tilanherrat, finanssi-porvaristo j.n.e. Meidän demokraattisella tasavallallamme ei ole mitään muuta reserviä kuin Lännen sosialistinen proletariaatti, ja tässä suhteessa ei pidä jättää ottamatta huomioon sitä, että klassillinen porvarillinen vallankumous Euroopassa, nimittäin Ranskan suuri vallankumous XVIII vuosisadalla, tapahtui aivan toisenlaisessa kansainvälisessä tilanteessa kuin on nyt Venäjän vallankumouksen aikana. XVIII vuosisadan lopulla Ranska oli feodaalisten ja puolifeodaalisten valtioiden ympäröimä. Porvarillista vallankumousta suorittavaa XX vuosisadan Venäjää ympäröivät maat, joissa sosialistinen proletariaatti on täysissä aseissa valmiina käymään viimeiseen kamppailuun porvaristoa

vastaan. Kun sellaiset verrattain mitättömät ilmiöt kuin se, että tsaari lokakuun 17 päivänä lupasi Venäjälle vapauden, ovat jo antaneet voimakkaan sysäyksen proletariaatin liikkeelle Länsi-Euroopassa, kun Itävallan työläisten ei tarvinnut muuta kuin saada Pietarista sähke paljonpuhutusta perustuslakimanifestista, ja se jo heti sai heidät astumaan kaduille ja johti useihin mielenosoituksiin ja sotilaallisiin yhteenottoihin Itävallan suurimmissa teollisuuskaupungeissa, niin voimme kuvitella, miten kansainvälinen sosialistinen proletariaatti tulee menettelemään silloin, kun viestit Venäjältä eivät tiedoita sille vapauden lupaamisista, vaan vapauden todellisesta toteutumisesta ja vallankumouksellisen talonpoikaiston täydellisestä voitosta. Jos taas kysymys takeesta restauraatiota vastaan asetetaan toisella tapaa, s.o. jos otetaan puheeksi suhteelliset ja ehdolliset takeet restauraatiota vastaan, niin silloin on sanottava seuraavaa: ehdollisena ja suhteellisena takeena restauraatiota vastaan on vain se, että vallankumous suoritetaan mahdollisimman päättäväisesti, että sen suorittaa välittömästi vallankumouksellinen luokka ja että välittäjien, sovitelijain ja kaikenlaisten sovinnonhierojien osallistuminen siihen olisi mahdollisimman vähäistä, että tämä vallankumous vietäisiin todella loppuun saakka, ja minun luonnokseni tarjoaa suhteellisesti suurimman mahdollisen määrän takeita restauraatiota vastaan.

Esittämässäni luonnoksessa on vallankumouksellisen talonpoikaisliikkeen välittömäksi vipusimeksi, sen kaikkein toivottavimmaksi muodoksi asetettu talonpoikaiskomiteat. Tavalliselle kielelle käännettynä talonpoikaiskomiteat merkitsevät kehoitusta siihen, että talonpojat itse tekisivät heti ja välittömästi selvän virkamiehistä ja tilanherroista mitä päättävimmällä tavalla. Talonpoikaiskomiteat merkitsevät kehoitusta siihen, että maaorjuuden jätteiden ja poliisikomennon sortama kansa tekisi noista jätteistä selvän „plebeijimäiseen tapaan”⁷⁸, kuten Marx sanoi. Tämä loppuun saakka viedyn vallankumouksen edellytys, vallankumouksen, joka toteuttaa sen, että kansa valitsee virkailijat, muistutti tov. Plehanoville anarkismia, joka on niin vastenmielistä hänelle, kuten tietysti meille kaikillekin; mutta kerrassaan kummallista on se, että kansan suorittamat virkailijain vaalit saattavat muistuttaa anarkismia; kerrassaan kummallista on se, että tällaisella hetkellä, kuin

on nykyinen ajankohta, kysymys siitä, että kansa valitsee virkailijat, voi tai on voinut hymyilyttää jotakin sosialidemokraattia, paitsi ehkä Bernsteiniä. Nimenomaan nyt me elämme juuri sellaista aikaa, jolloin tämä tunnus — että kansa valitsee virkailijat — saa mitä välittömimmän ja äärettömän suuren käytännöllisen merkityksen. Koko meidän toimintamme, propagandamme ja agitaatiomme talonpoikaisjoukkojen keskuudessa pitää olla huomattavalta osaltaan juuri tämän tunnuksen propagoimista, levittämistä ja selittämistä. Jos propagoidaan talonpoikaisvallankumousta, jos vähänkin vakavassa mielessä puhutaan sanoja agraarivallankumouksesta eikä samalla puhuta todellisen demokratismin välttämättömyydestä, t.s. muun muassa siitä, että virkamiesten pitää olla kansan valitsemia, niin se on huutava ristiriita. Tämän johdosta anarkismista moittiminen muistuttaa minulle vain saksalaisia bernsteiniäisiä, jotka äskettäin, polemisoidessaan Kautskyä vastaan, moittivat häntä anarkismista.

Meidän pitää sanoa talonpojalle suoraan ja selvästi: jos haluat viedä agraarivallankumouksen loppuun saakka, niin sinun on vietävä loppuun myös poliittinen vallankumous; ilman poliittisen vallankumouksen loppuunviemistä ei tule lainkaan taikka ei tule vähänkään kestäväää agraarivallankumousta. Ilman täydellistä demokraattista kumousta, ilman sitä, että kansa valitsee virkamiehet, meillä tulee olemaan joko agraarimellakoita tai kadettilaisia agraarireformeja. Meillä ei tule olemaan sitä, mikä ansaitsisi Plehanovin käyttämän suuren sanan: talonpoikaisvallankumous. Menkäämme edelleen. Kunnallistaminen tarjoaa luokkataistelulle laajan areenan, sanoi Plehanov; koetin esittää tuon hänen väittämänsä mahdollisimman kirjaimellisesti, ja minun on sanottava jyrkästi, että tuo väite on suorastaan *väärä*; se ei ole oikea poliittisessä eikä taloudellissakaan mielessä. Jos ehdot ovat muuten samanlaiset, niin kunnallishallinto ja kunnallinen maanhallinta tarjoaa luokkataistelulle epäilemättä suppeamman areenan kuin koko kansakunta, kuin maiden kansallistaminen. Maiden kansallistaminen demokraattisen tasavallan oloissa luo luokkataistelulle ehdottomasti kaikkein laajimman areenan — niin laajan kuin suinkin on mahdollista ja ylipäänsä ajateltavissa kapitalismin vallitessa. Kansallistaminen merkitsee absoluuttisen maakoron hävittämistä,

viljanhintojen alenemista, mahdollisimman suuren kilpailuvapauden turvaamista ja pääomalle suurinta mahdollisuutta tunkeutua maanviljelykseen. Kunnallistaminen päinvastoin supistaa yleiskansallista luokkataistelua puhdistamatta kaikkia tuotantosuhteita maanviljelyksessä absoluuttisesta maakorosta, pirstoen meidän yleisvaatimuksemme erillisvaatimuksiksi; joka tapauksessa kunnallistaminen hämää luokkataistelua. Tältä kannalta katsoen Plehanovin asettama kysymys on ratkaistavissa vain yhdessä mielessä. Tältä kannalta katsoen kunnallistaminen ei tietenkään kestä arvostelua. Kunnallistaminen on luokkataistelun supistamista ja hämäämistä.

Plehanovin seuraava vastaväite koskee kysymystä vallan kaappaamisesta. Plehanov näki minulla agraari-ohjelmani luonnoksessa vallan kaappaamisen, ja minun on sanottava, että agraariohjelmaehdotukseeni sisältyy todella se ajatus, että vallankumouksellisen talonpoikaiston on otettava valta käsiinsä, mutta olisi mitä suurin virhe tulkita tämä ajatus samaksi kuin oli narodnajavoljalaisten ajatus vallan kaappaamisesta. 70- ja 80-luvulla, jolloin narodnajavoljalaiset hautoivat vallan kaappaamisen ajatusta, he olivat ryhmä intelligenttejä, mutta itse asiassa ei vähänkään laajaa ja todella joukkoluontoista vallankumousliikettä ollut olemassa. Vallan kaappaaminen oli pienen intelligenttiryhmän toive tai korulause eikä jo kehittyvän joukko- liikkeen seuraava, kiertämättä edessä oleva askel. Nyt, vuoden 1905 loka-, marras- ja joulukuun jälkeen, sen jälkeen, kun työväenluokan, puoliproletaaristen aineiden ja talonpoikaiston laajat joukot ovat osoittaneet maailmalle sellaisia vallankumousliikkeen muotoja, joita ei ole nähty pitkiin aikoihin,— nyt, sen jälkeen, kun vallankumouksellisen kansan taistelu vallasta on puhjennut sekä Moskovassa, etelässä että Itämeren maakunnissa,— kun ajatus siitä, että vallankumouksellisen kansan on vallattava poliittinen valta, selitetään narodnajavoljalaisuudeksi, niin se merkitsee olemista myöhässä kokonaista 25 vuotta, se merkitsee sitä, että Venäjän historiasta pyyhkäistään pois kokonainen äärettömän suuri aikajakso. Plehanov sanoi: ei pidä pelätä agraarivallankumousta. Juuri tuo pelko, että vallankumouksellinen talonpoikaisto valloittaa vallan, onkin agraarivallankumouksen pelkäämistä. Agraarivallankumous on tyhjä fraasi, ellei sen voitolla tarkoiteta sitä, että

vallankumouksellinen kansa valloittaa vallan. Ilman tätä viimeksi mainittua ehtoa se ei tule olemaan agraarivallankumous, vaan talonpoikaismellakka tai kadettilaisia agraarireformejä. Päättääkseni tämän kohdan käsittelyn muistutan vain, että yksinpä vähemmistöön kuuluvien tovereitten päätöslauselmassakin, joka julkaistiin „Partiinnye Izvestijan” 2. numerossa, sanotaan, että etemme asettuu nyt jo tehtäväksi riistää valta hallituksen käsistä.

Sanonta: „kansan luova työ”, jota ei kai ole päätöslauselmissamme, mutta jota käytin puheessani, mikäli voidaan luottaa tov. Plehanovin muistiin, näyttää muistuttavan hänelle vanhoja tuttavien narodnajavoljalaisten ja sosialistivallankumouksellisten joukosta. Tämä tov. Plehanovin muistelu tuntuu minusta taaskin myöhästymiseltä 25 vuodella. Muistakaapa, mitä Venäjällä oli vuoden 1905 viimeisellä neljänneksellä: lakkoja, työväen edustajain Neuvostoja, kapinoita, talonpoikaismellakkoita, rautatieläisten komiteoita y.m.,— kaikki tämä todistaa nimenomaan kansanliikkeen siirtymistä kapinan muotoon, kaikki tämä osoittaa epäilemättä vallankumouksellisen vallan elinten ituja, ja sanoillani kansan luovasta työstä oli selvästi määrätty ja konkreettinen sisältö; ne koskivat juuri näitä Venäjän vallankumouksen historiallisia päiviä, ne luonnehtivat juuri tuota menetelmää, taistelua ei ainoastaan vanhaa valtaa vastaan, vaan taistelua vallankumouksellisen vallan avulla, menetelmää, jota Venäjän työläisten ja talonpoikien laajat joukot ensi kerran käyttivät kuuluisina lokakuun ja joulukuun päivinä. Jos meidän vallankumuksemme on haudattu, niin silloin on haudattu myös nämä talonpoikien ja työläisten vallankumouksellisen vallan itumuodot; jos taas sananne talonpoikaismellakasta eivät ole fraasi, jos meillä tulee todella agraarivallankumous tämän sanan oikeassa merkityksessä, niin silloin saamme varmasti nähdä lokakuun ja joulukuun tapahtumien toistuvan paljon laajemmalla mitalla. Venäjällä jo oli, vallankumuksemme kulussa jo toteutettiin käytännössä työläisten ja talonpoikien vallankumouksellinen valta eikä mikään intelligenttien, salaliittolaisryhmän valta. Taantumuksen voiton avulla se nujerrettiin, mutta jos meillä on todella syytä olla varmoja vallankumouksen noususta, niin silloin meidän on varmasti odotettava myös uusien, vieläkin päättäväisempien, talonpoikaistoon ja proletariaattiin vieläkin lujemmin sidottujen

vallankumouksellisen vallan elinten nousua, kehitystä ja menestystä. Siis rikkikuluneen ja naurettavan „narodnaja-voljalaisuus”-pelättimen avulla Plehanov vain välttyi analysoimasta lokakuussa ja joulukuussa olleita liikkeen muotoja.

Lopuksi tarkastelkaamme vielä kysymystä ohjelmani joustavuudesta ja siitä, kuinka lujasti se seisoo kaikilla neljällä jalallaan. Mielestäni minun ohjelmani on siinäkin suhteessa tyydyttävän kaikkiin muihin verrattuna. Mitä pitäisi tehdä, jos vallankumouksen kävisi huonosti? Miten pitää menetellä, jos ei voi olla puhuttakaan demokraattisen vallankumouksemme loppuunviemisestä ilman, että toteutetaan kaikki luonnoksessani asetetut „jos”-ehdot? Silloin on epäilemättä otettava huomioon ne talonpoikaistalouden ja talonpoikaisen maankäytön olot ja ehdot, jotka ovat olemassa jo nyt. Vetoan tässä suhteessa sellaiseen erittäin tärkeään ilmiöön kuin vuokraukseen. Sillä jos puhutaan siitä, että vallankumouksen voi käydä huonosti, että vallankumous voi jäädä kesken, niin siinä tapauksessa on epäilemättä otettava huomioon sellaisen ilmiön olemassaolo sekä sen poistamisen mahdottomuus, ja tämän pahemman tapauksen varalta, siltä varalta, ettei ole olemassa kaikkia muka utopistisia „jos”-ehtoja, on minulla puolueen tehtävät huomioitu täydellisemmin, tarkemmin ja paljon järkevämmin kuin tov. Maslovilla. Näin muodoin ohjelmani antaa käytännölliset tunnuksot sekä talonpoikaistalouden ja talonpoikaisen maankäytön ollessa nykyisellään että kapitalismin parhaimpien kehitysperspektiivien varalta. Tov. John yritti viisastella, että minun ohjelmassani on liian paljon ohjelmia, että minulla on sekä konfiskoiminen että vuokraus, jotka sulkevat pois toinen toisensa; viisastelusta ei kuitenkaan tullut mitään, sillä tilanherrain maiden konfiskoiminen ei sulje pois vuokrausta, jota harjoitetaan talonpoikienkin mailla. Tov. Plehanov oli siis erikoisen väärässä esittäessään minua vastaan erikoisen tehokkaaksi tarkoitettun perustelunsa. Ei muka ole vaikea laatia ohjelmaa siltä varalta, jos kaikki käy mitä parhaiten. Sellaisen ohjelman muka laatii kuka tahansa, mutta kirjoitapas sinä ohjelma siltä varalta, jolloin ei olekaan olemassa parhaimpia edellytyksiä. Ja vastaukseksi tuohon perusteluun minä väitän, että juuri vallankumouksemme pahimman mahdollisen kulun tai lopputuloksen varalta minun ohjelmani, jossa

sen,— silloin minun on tietysti otettava lopullisesti takaisin luonnokseni aivan toivottomana; jos taas hyväksytte jakamisen, niin esitän ohjelmani kokonaisuudessaan korjaus-ehdotuksena tov. Borisovin esittämään luonnokseen. Vastaukseksi niihin moitteisiin, että minä muka tyrkytän talonpojille kansallistamista, palautan vielä mieliin ohjelmassani olevan „*A-variantin*”, jossa sanotaan aivan erikoisesti, että on hylättävä kaikkalainen ajatuskin siitä, että talonpojille voitaisiin tyrkyttää mitään vastoin heidän tahtoaan. Siis se, että ensimmäisessä äänestyksessä minun luonnokseni asemesta otetaan Borisovin luonnos, ei muuta yhtään itse asian olemusta, se vain tekee meille helpommaksi ja yksinkertaisemmaksi edustajakokouksen todellisen tahdon selvillesaamisen. Minun mielestäni kunnallistaminen on virheellistä sekä vahingollista, jakaminen on virheellistä, mutta ei vahingollista.

Pysähdyn selittämään lyhyesti tätä eroa: „jakajat” („разделисты”) tulkitsevat oikein tosiasiat, mutta he eivät muista Marxin sanontaa vanhasta materialismista: „materialistit ovat selittäneet maailmaa, mutta kysymys ei ole ainoastaan sen selittämisestä, vaan myöskin maailman muuttamisesta”⁸¹. Talonpoika sanoo: „maa on jumalan luoma, maa kuuluu kansalle, maa ei ole kenenkään”. „Jakajat” selittävät meille, että hän ei sano sitä tietoisesti, että hän puhuu yhtä, mutta ajattelee toista. Talonpoikain todellisena pyrkimyksenä, sanovat he, on kokonaan ja yksinomaan saada lisää maata talonpojille, suurentaa pientaloutta eikä sen enempää. Kaikki se on aivan totta. Mutta meidän ja „jakajien” välinen erimielisyys ei päätykään tähän, vaan tästä se vasta alkaa. Juuri noita talonpoikain sanoja meidän on käytettävä hyväksemme kaikesta niiden taloudellisesta kestävämmästä tai sisällyksettömyydestä huolimatta, on tartuttava niihin propagandaa varten. Sanotko siis, että kaikilla pitää olla oikeus käyttää maata? Haluatko antaa maan kansalle? Mainiota, mutta mitä merkitsee maan antaminen kansalle? Kuka määrää kansalle kuuluvista arvoista ja kansan omaisuudesta? Virkamiehet, Trepovit. Haluatko sinä antaa maan Trepoville ja virkamiehille? Et halua. Jokainen talonpoika sanoo, että heille hän ei halua antaa maata. Haluatko antaa maan Petrunkevitshuille ja Roditsheveille, jotka ehkä tulevat istumaan kunnallisessa itsehallinnossa? Et halua. Talonpoika ei totisesti

halua antaa maata noille herroille. Siispä sitä varten,— näin me selitämme talonpojille,— että maa voitaisiin antaa koko kansalle talonpoikain hyödyksi, on välttämätöntä, että turvattaisiin kaikkien virkailijain valinnallisuus, että kansa valitsisi poikkeuksetta kaikki virkamiehet. Näin siis minun esittämäni luonnos kansallistamisesta, jonka ehdoksi asetetaan demokraattisen tasavallan täydellinen turvaaminen, antaakin juuri propagandisteillemme ja agitaattoreillemme oikean menettelysuunnan osoittaen heille selvästi ja havainnollisesti, että talonpoikain maavaatimusten käsittelyn täytyy olla pohjana poliittiselle ja muun muassa juuri tasavallan puolesta harjoitettavalle propagandalle. Esim. talonpoika Mishin, joka on valittu Duumaan Stavropolin talonpoikain edustajaksi, toi valitsijamiesten laatiman evästyksen, joka on julkaistu kokonaisuudessaan „Russkoje Gosudarstvossa”⁸². Tuossa evästyksessä vaaditaan sekä zemstvovirkamiehistön lakkauttamista ja viljalevaattorien järjestämistä että kaikkien maiden antamista kruunulle. Tällaista luovutusta edellyttävä vaatimus on epäilemättä taantumuksellinen ennakkoluulo, sillä sekä nykyisen että huomispäivän perustuslaillisen Venäjän kruununkassa on poliisi- ja sotilasespotismin kruununkassa, mutta tätä vaatimusta meidän ei saa noin vain heittää syrjään vahingollisena ennakkoluulona, meidän pitää „tarrautua” siihen selittääksemme Mishinille ja hänen kaltaisilleen, miten asian laita oikeastaan on. Meidän on sanottava Mishinille ja hänen kaltaisilleen, että vaatimus maiden luovuttamisesta kruunulle ilmentää, vaikkakin tavattoman huonosti, talonpojille erittäin tärkeää ja hyödyllistä ajatusta. Maiden luovuttaminen kruunulle voi olla talonpojille sangen hyödyllistä ja tulee heille sangen hyödylliseksi ainoastaan silloin, kun valtiosta tulee täysin demokraattinen tasavalta, kun virkailijain valinnallisuus tulee toteutuksi täydelleen, vakinainen armeija hävitetyksi pois j.n.e. Kaikkien näiden syiden takia olenkin sitä mieltä, että jos te hylkääte kansallistamisen, niin sillä te aiheutatte kiertämättömästi sen, että saatte käytännönmiehemme, propagandistimme ja agitaattorimme tekemään samanlaisia virheitä, kuin me saimme aikaan virheellisellä ohjelmallamme otrezkamaista v. 1903. Samoin kuin meidän otrezkamaamme tulkittiin silloin suppeammin kuin tuon pykälän laatijat ne käsittivät, niin nytkin kansallistamisen kieltäminen ja

tämän vaatimuksen vaihtaminen jakamisvaatimukseen, kerrassaan sekavasta kunnallistamisesta puhumattakaan, vie meikäläiset käytännönmiehet, propagandistit ja agitaattorit kiertämättömästi moniin sellaisiin virheisiin, että joudumme aivan pian katumaan sitä, miksi hyväksyimme „jakamis”-tai kunnallistamisohjelman.

Lopetan toistamalla vielä kerran kaksi perusteesiäni: ensinnäkään talonpojat eivät tule koskaan hyväksymään kunnallistamista; toiseksi, kunnallistaminen ilman demokraattista tasavaltaa, ilman sitä, että kansa valitsee virkailijat, on vahingollista.

2

LOPPULAUSUNTO
 KYSYMYKSEEN NYKYISESTÄ AJANKOHDASTA
 JA PROLETARIAATIN LUOKKATEHTÄVISTÄ

Koetan panna merkille oleellisimmat seikat. Tov. Ptitsyn⁸³ muistutti mieleeni sananlaskun: ken etsii, hän löytää. Hän kysyi: mistä bolshevikit näkevät, että taistelun perusmuotona on nyt lakien kumoaminen y.m.? Tov. Ptitsyn, ottakaa toki pois kadetilaiset silmälasinne. Teistä tuntuu siltä, että taistelun perusmuotona on parlamentarismi. Katsokaahan: työttömien liike, liikehtimistä sotaväessä, talonpoikaisliike. Liikkeen perusmuoto ei ole Duumassa, Duumalla voi olla vain välillinen merkitys. Tov. Plehanov sanoi, että Hegel olisi kääntynyt kahdesti haudassaan, jos olisi kuullut minun vetoavan häneen. Mutta tov. Plehanov puhui ennen tov. Ptitsyniä, ja hänen sanansa kääntyvätkin viimemainittua vastaan. Tov. Ptitsyn on hetken orja, hän huomaa vain pinnalla olevat ilmiöt, mutta ei näe sitä, mitä syvemmällä tapahtuu. Hän ei tutki ilmiöitä kehittyvinä. Tov. Ptitsynin mielestä puheet päästä ja hänestä, proletariaatin johtotehtävästä ja hännässälaahustamisesta ovat vain fraseologiaa. Tässä tuli erikoisen selvästi ilmi menshevikkien perusvirhe. He eivät näe, että porvaristo on vastavallankumouksellista, että se pyrkii tietoisesti hieromaan sovintoa. He viittaavat jakobiineihin osoittaen, että nämä olivat naiiveja monarkisteja ja tulivat tasavaltaisiksi. Mutta kadetit eivät ole naiiveja, vaan tietoisia monarkisteja. Sen menshevikit juuri unohtavatkin.

Tuima tov. Leonov⁸⁴ sanoi: Katsokaa: „bolshevikit” puhuvat vallankumouksellisesta kansasta. Mutta samaahan „menshevikitkin” puhuvat päätöslauselmassaan. Tov. Leonov vetosi Marxiin, joka kirjassaan „Luokkataistelu Ranskassa” sanoo, että tasavalta on porvariston herruuden korkein poliittinen muoto. Tov. Leonovin olisi pitänyt siteerata pitemmälti. Silloin hän olisi huomannut, että väliaikainen olotila tyrkytti porvaristolle tasavallan väkisin ja että porvaristo, joka jakautui kahteen fraktioon — legitimisteihin ja orleanisteihin — vain vastoin tahtoaan sieti tasavaltaa⁸⁵.

Dan sanoi: „bolshevikit” aliarvioivat poliittisen järjestäytymisen merkitystä. Se ei ole totta. Mutta olisi truismia puhua järjestäytymisen merkityksestä yleensä. Kysymys on siitä, nimenomaan minkälaiset poliittisen järjestäytymisen muodot ovat nyt tarpeellisia. On osoitettava, millaiselle maaperälle me poliittisen järjestötoiminnan rakennamme. „Menshevikit” pitävät lähtökohtana vallankumouksen nousun edellytyksiä, mutta samalla suosittelevat sellaisia toimintamuotoja, jotka eivät vastaa vallankumouksen nousua, vaan laskua. Siten he pelaavat kadettien hyväksi, jotka mustaavat kaikin tavoin lokakuun—joulukuun aikajaksoa. „Menshevikit” puhuvat purkauksesta. Pankaa tuo sana päätöslauselmaan. Silloin liikkeen nykyinen muoto — Valtakunnanduuman vaalit y.m. — ei ole muuta kuin juuri ja juuri liikkeen ohimenevä muoto.

Tov. Dan sanoi: „vähemmistön” tunnukset ovat saaneet vahvistuksensa, ja hän vetosi vallankumouksellisiin itsehallintoihin, työväen edustajain Neuvostoihin. Ottakaahan Plehanovin „Dnevnik” julkaisun 5. numero. Siinä hän sanoo, että vallankumouksellinen itsehallinto „panee pään pyörälle”. Mutta milloin ja keneltä se on pannut pään pyörälle? Me emme ole koskaan kieltäneet tätä tunnusta. Olemme vain pitäneet sitä riittämättömänä. Tuo tunnus on puolinen, se ei ole voittoisan vallankumouksen tunnus. Väärin on vedota työväen edustajain Neuvostoihin. Niistä emme ole vielä puhuneet.

Plehanovin virhe on se, ettei hän analysoi lainkaan liikkeen niitä muotoja, joita oli lokakuussa. Hän sanoi: työväen edustajain Neuvostot ovat toivottavia ja välttämättömiä. Mutta hän ei vaivautunut analysoimaan, mitä ovat työväen edustajain Neuvostot. Mitä ne ovat? —

vallankumouksellisen itsehallinnon elimiä vaiko vallan ituelimiä? Minä vakuutan, että ne ovat taistelua vallankumouksellisen vallan avulla, eikä tätä teesiä voida millään kumota. Tämä ja vain tämä on se luonteenomainen erikoispiirre, millä lokakuun—joulukuun taistelu eroaa nykyisestä taistelusta; emmekä me voi tyrkyttää väkisin mitään taistelumuotoa.

Plehanov sanoi: Bernsteininä on kehuttu teorian vuoksi, siitä, että hän luopui teoreettisesta marxilaisuudesta, mutta minua on kehuttu taktiikasta. Tilanne ei ole sama — sanoi tov. Plehanov. Siihen tov. Varshavski vastasi hänelle aivan oikein, että Bernsteininä on kehuttu taktiikasta. Pyrkimyksestä tylsyyttää vastakohtia, niinkuin kadetit tekevät. Bernstein tylsytti yhteiskunnallisia ristiriitoja sosialistisen vallankumouksen aattona. Plehanov tylsyyttää poliittisia ristiriitoja porvarillis-demokraattisen vallankumouksen ollessa kuumimmillaan. Siitä kadetit kiittelevät Plehanovia ja menshevikkejä.

Tov. Plehanov sanoi: emme me kiellä vallan kaappaamista, mutta me kannatamme sellaista kaappaamista kuin oli Konventin kaudella emmekä salaliittolaismaista vallan kaappaamista. Kirjoittakaa, toverit „menshevikit”, kirjoittakaa se päätöslauselmaanne. Kumotkaa leninismi, leimatkaa häpeällä eserräläiset salaliittoilijat y.m., y.m., se ei minua peloita tippaakaan, mutta pankaa pykälä vallan kaappaamisesta Konventin tapaan, ja me allekirjoitamme molemmin käsin sellaisen päätöslauselman. Mutta painakaa mieleenne, tov. Plehanov, että heti, kun te sen kirjoitatte, kadetit lakkaavat kehumasta teitä, uskokaa se.

3

YHDISTÄVÄLLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE ESITETTY
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS VALTAKUNNANDUUMASTA ⁸⁶

Ottaen huomioon:

1) että joulukuun 11 päivän vaalilaki ja todelliset vaaliolot ovat riistäneet proletariaatilta ja sosialidemokratialta mahdollisuuden osallistua vaaleihin niin, että ne voisivat asettaa ja viedä itsenäisesti läpi todellisia puolueen ehdokkaita;

2) että sen vuoksi työläisten vaaleihin-osallistumisen reaalisen merkityksen piti kiertämättä rajoittua ja faktillisesti se rajoittuikin, kuten kokemus on osoittanut, proletariaatin tiukan luokkakannan hämäämiseen kadettien tai muiden porvarillisten ryhmien kanssa tehtyjen sopimusten seuraamuksena;

3) että vain täydellinen ja johdonmukainen boikotti antoi sosialidemokratialle mahdollisuuden kannattaa tunnusta perustavan kokouksen kutumisesta koolle vallankumouksellista tietä, mahdollisuuden säilyttää koko vastuu Valtakunnanduudesta kadettipuolueelle sekä varjella proletariaattia ja talonpoikaista eli vallankumouksellista demokratiaa perustuslaillisilta illuusioilta;

4) että Valtakunnanduuma siinä kadettilaisessa (pääasiallisesti kadettilaisessa) kokoonpanossa, mikä nyt on jo hahmottunut, ei voi missään tapauksessa täyttää oikean kansanedustuslaitoksen tehtävää, vaan se palvelee välillisesti uuden, vieläkin laajemman ja syvemmän vallankumouksellisen kriisin kehittymistä,—

me tunnustamme ja kehoitamme edustajakokousta tunnustamaan:

1) että puoluejärjestöt menettelivät oikein boikotoidessaan Valtakunnanduunaa ja sen vaaleja;

2) että nykyisissä poliittisissa oloissa ja kun Duumassa ei ole todella puoluekantaisia ja puoluetta edustamaan pystyviä sosialidemokraatteja, sosialidemokraattisen parlamenttiryhmän muodostamisyritys ei lupaa vakavaa menestystä, vaan uhkaa pikemminkin saattaa VSDTP:n huonoon valoon ja säilyttää sille vastuun siitä erikoisen vahingollisesta parlamenttimiesten tyypistä, joka on kadettien ja sosialidemokraattien välimuoto;

3) että kaiken edellä esitetyn vuoksi ei ole vielä edellytyksiä puolueemme astumiseen parlamenttitielle;

4) että sosialidemokratian on käytettävä hyväksi Valtakunnanduunaa ja sen kahnauksia hallituksen kanssa tahi Duuman sisällä syntyviä selkkauksia, taistellen sen taantumuksellisia aineksia vastaan, paljastaen armotta kadettien epäjohdonmukaisuutta ja häilyväisyyttä, seuraten erikoisen tarkkaavaisesti talonpoikaisen vallankumouksellisen demokratian aineksia, yhdistäen niitä, asettaen niitä vastakkain kadettien kanssa, tukien niiden sellaisia esiintymisiä, mitkä vastaavat proletariaatin etuja, valmistautuen kehoittamaan proletariaattia ratkaisevaan rynnistykseen itsevaltiutta vastaan juuri sillä hetkellä, jolloin ehkä duumakriisin yhteydessä yleinen vallankumouksellinen kriisi kärjistyy eniten;

5) sen vuoksi, koska on mahdollista, että hallitus voi laskea Valtakunnanduuman hajalle ja kutsua sen koolle uudessa kokoonpanossa, edustajakokous päättää, että uuden vaalikamppailun aikana ei voida sallia minkäänlaisia vaali-liittoja eikä sopimuksia kadettipuolueen tai sen kaltaisten ei-vallankumouksellisten ainesten kanssa; itse kysymyksen siitä, onko puolueellamme mahdollisuus osallistua uuteen vaalikamppailuun, tulee Venäjän sosialidemokratia ratkaisemaan ajankohdan konkreettisista seikoista riippuen.

4

APUSELOSTUS VALTAKUNNANDUUMAAN
SUHTAUTUMISESTA

Toverit! En ryhdy lukemaan teille bolshevikkien päätöslauselmaa, sillä te kaikki varmaan tunnette tämän päätöslauselman. (Koska edustajakokouksen jäsenet sitä kuitenkin vaativat, niin puhuja lukee vielä kerran bolshevikkien päätöslauselman tekstin.) Tämän päätöslauselman vertaileminen menshevikkien päätöslauselmaan osoittaa meille niiden välisten eroavaisuuksien seuraavat neljä peruskohtaa eli menshevikkien päätöslauselman neljä peruspuutteellisuutta.

1) Menshevikkien päätöslauselmassa ei ole annettu arviota vaaleista, ei ole otettu huomioon poliittisen kokemuksemme objektiivisia tuloksia siinä suhteessa.

2) Tuosta päätöslauselmasta kauttaaltaan huokuu lievästi sanoen varomaton eli optimistinen suhtautuminen Valtakunnanduumaan.

3) Päätöslauselmassa ei ole selvästi jaoteltu porvarillisen demokratian sisällä olevia eri virtauksia tai puolueita niihin suhtautumisessa noudatettavan taktiikkamme kanalta.

4) Teidän päätöslauselmanne päättää muodostaa parlamenttiryhmän sellaisella ajankohdalla ja sellaisissa oloissa, jolloin ei voida mitenkään todistaa, mitä hyötyä tuosta toimenpiteestä on proletaarille puolueelle.

Tällaiset ovat todelliset erimielisyydet meidän välillämme, kun erimielisyyksiä käsitellään vakavasti, takertumatta sanoihin tai pikkuseikkoihin.

Tarkastelkaamme siis näitä neljää pykälää.

Vaaleja koskevan kokemuksen huomioonottamisella on äärettömän suuri merkitys, jos haluamme perustaa johtopäätelmämme poliittisten voimien välisiin todellisiin suhteisiin eikä ylimalkaisesti fraaseihin parlamentarismista yleensä j.n.e. Tosiaankin, meidän olemme esittäneet ja esitämme aivan selvästi määrätyn väittämän, että vaaleihin osallistuminen merkitsee reaalisesti kadettien tukemista, ettei osallistuminen ole mahdollista ilman vaaliliittoja kadettien kanssa. Käsittelettökö te tätä seikkaa itse asian olemuksen kannalta? Tarkastelettökö te tosioloja tästä kysymyksestä olevien faktatietojen kannalta? Eikö mitä. Axelrod kiersi kokonaan kysymysten ensimmäisen puolen, ja toisesta puolesta hän esitti kaksi ristiriitaista väitettä. Ensin hän mainitsi kadettien kanssa tehtävistä vaaliliitoista yleensä mitä yliolkaisimmin lausein. Sitten hän sanoi, ettei hänellä olisi mitään sellaisia liittoja vastaanakaan, mutta ei tietenkään vanhan ja pikkumaisen „sopottelun” ja salakähmää tehtyjen sopimusten muodossa, vaan koko proletariaatille näkyvien, avoimesti ja suoraan otettujen askelten muodossa. Tämä Axelrodin viimemainittu „määritelmä” on oivallinen mallinäyte „kadettilaisista” haaveista, niistä oikeista „viattomista toiveista”, joita perustuslailliset illuusiot herättävät. Meillä ei käytännössä ole perustuslakia, ei ole maaperää avoimille esiintymisillemme, vaan on dubasovilaista „perustuslaillisuutta”. Axelrodin haaveet jäävät pelkiksi haaveiksi, mutta kadetit saavat reaalista hyötyä sopimuksista, olivatpa ne sitten salamyhkäisiä tai allekirjoitettuja, virallisia tai virallistamattomia.

Ja kun puhutaan, että me „syrjäydymme” vaaleista, niin aina unohdetaan, ettei se riippunut meidän tahdostamme, vaan itse asiassa juuri poliittiset olosuhteet syrjäyttivät puolueemme, syrjäyttivät sanomalehdistä, kokouksista, asettamasta huomattavia puolueen jäseniä ehdokkaiksi. Mutta kaikkia näitä edellytyksiä vailla parlamentarismi on pikemminkin turhaa ja surkeata leikkiä kuin proletariaatin kasvattamiskeino: on naiivia ottaa parlamentarismi „puhtaassa muodossa”, „ihanteena”, eikä siinä reaalisessa tilanteessa, missä se esiintyy.

Vaaleista puhuttaessa tavallisesti unohdetaan, että dubasovilaisen perustuslaillisuuden pohjalla kamppaili tosiasiallisesti kaksi voimakasta „puoluetta”: kadetit ja mustasotnialaiset. Kadetit olivat oikeassa, kun he sanoivat valitsijoille, että kaikkalainen äänten pirstominen, kaikkalainen „kolmansien” ehdokkaiden asettaminen voi johtaa vain mustasotnialaisten voittoon. Ottakaa esimerkiksi vaikkapa Moskovan tapaisia tuloksia: Gutshkov saa sano-kaamme 900 ääntä, kadetti 1.300. Sosialidemokraattien ei tarvitsisi saada kuin 401 ääntä, niin mustasotnialainen pääsisi voitolle. Siis kadettilainen käsitys sosialidemokraattien osallistumisesta vaaleihin vastasi tosioloja (kadetit antoivat Moskovan työläisille yhden paikan Valtakunnanduudessa työläisten osallistumisesta vaaleihin), mutta teidän käsityksenne, menshevikkiläinen käsitys, ei vastaa tosioloja, se on tyhjä ja turha haave. Joko ei pidä lainkaan tarttua parlamentarismiin eikä puhua siitä ylimalkaisia asioita, tahi siihen on ryhdyttävä vakavasti. Tai muuten muodostuu asenne, joka ei kelpaa minnekään.

Toinen kohta. Puheessaan Axelrod toi vieläkin enemmän esille ne päätöslauselman puutteet, jotka olen osoittanut. Päätöslauselmassa puhutaan Duuman muuttamisesta vallankumouksen välineeksi. Te tarkastelette Duumaa yksinomaan siltä katsantokannalta, miten hallitus painostaa meitä, miten hallitus harjoittaa sortoa vallankumousta vastaan. Me tarkastelemme Valtakunnanduuma määrätyn luokan edustuslaitoksena, laitoksena, jonka puoluekoko-pano on selvästi määrätynyt. Teidän järkeilyenne on aivan väärä, puutteellinen ja epämarxilaisesti rakennettu. Te ette ota huomioon Duuman sisäistä rakennetta, joka perustuu kadettipuolueen luokkakokoonpanoon. Te sanotte, että hallitus tukahduttaa vallankumousta, mutta unohdatte lisätä, että kadetitkin ovat jo osoittaneet täydellisesti ja kokonaan pyrkimyksensä vallankumouksen sammuttamiseen. Kadettiduudessa ei voi olla ilmenemättä kadettipuolueen ominaisuuksia. Frankfurtingin parlamentin esimerkin, jolloin edustuslaitos vallankumouskaudella osoitti selvästi pyrkimystä vallankumouksen sammuttamiseen (frankfurtilaisten suosittelevien pikkuporvarillisen ahdasmielisyyden ja pelkuruuden vuoksi),— tämän esimerkin te jätätte kokonaan ottamatta huomioon.

Ja kerrassaan epäonnistunut on „tsaarin tunnustamaan ja lailla vahvistettuun valtaan” vetoaminen sosialidemokraattisessa päätöslauselmassa. Duuma ei todellisuudessa ole valtaa. Lakiin vetoaminen ei varmista, vaan heikentää koko perustelujanne ja kaikkia agitaatiotunnuksianne, jotka tästä päätöslauselmasta juontuvat. „Lakiin” ja „tsaarin tahtoon” tulee mieluummin vetoamaan Witte asettaessaan esteitä Duuman pienimmillekin yrityksille mennä naurettavan suppeaksi ty pistettyä toimivaltaansa pitemmälle. Sellaiset perustelut kuin tsariin ja lakiin vetoamiset eivät hyödytä sosialidemokraatteja, vaan „Russkoje Gosudarstvoa”.

Siirryn käsittelemään kolmatta kohtaa. Päätöslauselman perusvirheenä, joka liittyy kiinteästi kaikkiin edellisiin virheisiin, on se, että siinä ei luonnehdita selvästi kadetteja, ei paljasteta koko heidän taktiikkaansa, että kadetteja ei eroteta talonpoikaisesta ja vallankumouksellisesta demokratiasta. Ja kuitenkin juuri kadetit ovat nykyisessä Duumassa tilanteen isäntiä. Ja nämä kadetit ovat jo monet kerrat pettäneet „kansanvapautta”. Kun hyväntahtoinen lörpöttelijä Vodovozov, haluten olla kadetteja etempänä vasemmalla, muistutti heille vaalien jälkeen näiden antamista lupauksista perustavaan kokoukseen nähden y.m., niin „suurvaltalaisen” sävyn ottanut „Retsh” lehti vastasi Vodovozoville karkeasti, säädyttömän törkeästi, ettei se kaipaa sivullisten neuvoja.

Ja yhtä virheellinen on päätöslauselmanne myös kysymyksessä, joka koskee pyrkimystä vallankumouksen heikentämiseen. Kuten jo sanoin, se ei ole ainoastaan hallituksen pyrkimyksenä, vaan sama pyrkimys on myös niillä sovitteija-pikkuporvareilla, jotka nyt eniten meluavat poliittisen elämämme pinnalla.

Teidän päätöslauselmannanne sanotaan, että Duuma pyrkii nojautumaan kansaan. Se on totta vain puoliksi, ja siksi se ei ole totta. Mitä on Valtakunnanduuma? Saammeko me rajoittua vain viittaamaan ylimalkaan tähän laitokseen, sen sijaan että analysoisimme niitä luokkia ja puolueita, jotka määräävät sen todellisen sisällön ja merkityksen? Millainen Duuma pyrkii nojautumaan kansaan? Ei lokakuulaisten Duuma, sillä sellainen pyrkimys on lokakuulaisille aivan vierasta. Eikä talonpoikainen Duuma, sillä edustajatalonpojat ovat jo itse erottamaton osa kansasta

eikä heillä ole mitään tarvetta „pyrkii nojautumaan kansaan”. *Pyrkimys* nojautua kansaan on luonteenomainen juuri *kadettilaiselle* Duumalle. Mutta kadeteille on yhtä paljon ominaista pyrkimys sekä nojautua kansaan että *pelätä* kansan vallankumouksellista omatoimisuutta. Osoittaessaan asian yhden puolen ja vaietessaan kokonaan toisesta puolesta teidän päätöslauselmanne kylvää suorastaan vahingollisia eikä ainoastaan vääriä käsityksiä. Vaikeneminen tästä toisesta puolesta — jota korostetaan meidän päätöslauselmassamme muihin puolueisiin suhtautumisesta — on valehtelemista, kun tuollainen vaikeneminen otetaan sen objektiivisen merkityksen kannalta.

Ei, kun määritellään meidän taktiikkaamme porvarilliseen demokratiaan nähden, ei missään tapauksessa saa vaieta kadeteista, kieltäytyä arvostelemasta heitä ankarasti. Me voimme ja meidän täytyy etsiä tukea vain talonpoikaisesta ja vallankumouksellisesta demokratiasta eikä suinkaan niistä, jotka tylsentävät nykyisen ajankohdan poliittisia ristiriitoja.

Lopuksi luokaamme silmäys ehdotukseen parlamenttiryhmän muodostamisesta. Menshevikitkään eivät tohdi kieltää sitä, että uuden asean, „parlamentarismiin”, käyttö sosialidemokratian on järjestettävä erittäin varovasti. He ovat kyllä valmiita „periaatteessa” tunnustamaan sen. Mutta kysymys ei nyt ole lainkaan periaatteellisesta tunnustamisesta, kysymys on konkreettisten olosuhteiden oikeasta huomioonottamisesta. Varovaisuuden „periaatteellisella” tunnustamisella ei ole mitään arvoa, jos reaaliset olot tekevät tämän tunnustamisen viattomaksi ja turhanpäiväiseksi haaveiluksi. Esim. kaukasialaiset puhuvat oikein hyvin itsenäisestä osallistumisesta vaaleihin, yksinomaan puolueen ehdokkaista, siitä, että he kieltävät vaaliliitot kadettien kanssa. Mutta mitä arvoa on noilla hyvillä sanoilla, kun samaan aikaan eräs kaukasialaisista tovereista keskustellessaan kansani ilmoitti, että Tiflisissä, tuossa menshevistisen Kaukasian keskuksessa, tulee todennäköisesti valituksi vasemmistokadetti Argutinski eikä kai ilman sosialidemokraattien apua? Mitä arvoa on meidän toivomuksillamme laajoista ja avoimista kannanilmaisuuksista joukkojen edessä, kun meillä tulee olemaan, kuten nytkin, vain Keskuskomitean lehti „Partiinnye Izvestija” kadettilaisten sanomalehtien ääretöntä paljoutta vastaan?

Huomatkaa vielä, että optimistisimmat sosialidemokraatit toivovat saavansa ehdokkaansa valituiksi vain talonpoikaiskuurioiden. He haluavat siis „aloittaa parlamentarismia” työväenpuolueen käytännöllisessä toiminnassa juuri pikkuporvarillisista, puoliksi eserräläisistä kuurioiden eikä työläisistä. Ajatelkaa, kumpi tästä tilanteesta saattaa pikemminkin syntyä: sosialidemokraattinen vaiko ei-sosialidemokraattinen työväenpolitiikka?

5

PUHE ASEELLISESTA KAPINASTA

Eräs toveri huomautti äskettäin, että me kokoamme agitaatioaineistoa edustajakokouksen päätöksiä vastaan. Vastasin siihen silloin heti, että on enemmän kuin kummallista nimittää nimiäänestyksiä sillä tavalla. Jokainen edustajakokouksen päätöksiin tyytymätön tulee aina agitoimaan niitä vastaan⁸⁷. Tov. Vorobjov⁸⁸ sanoi, että „menshevikit” eivät voi toimia meidän, „bolshevikkien”, kanssa samassa puolueessa. Olen iloinen, että puheen siitä aiheesta aloitti ensimmäisenä juuri tov. Vorobjov. En epäilisi yhtään sitä, että hänen sanansa kelpaavat „agitaatioaineistoksi”. Mutta tärkeämpää on tietysti agitaatioaineisto periaatteellisista kysymyksistä. Emmekä voisi kuvitellakaan sen parempaa agitaatioaineistoa tätä edustajakokousta vastaan, kuin on teidän päätöslauselmanne aseellista kapinaa vastaan⁸⁹.

Plehanov puhui, että näin tärkeä kysymys on harkittava kylmäverisesti. Se on tuhat kertaa oikein. Mutta kylmäverinen harkinta ei tietenkään merkitse sitä, ettei edustajakokouksen edellä ja edustajakokouksessa käytäisi väittelyä, vaan se merkitsee pohdittavien päätöslauselmien todella kylmäveristä, asiallista sisältöä. Ja juuri tältä kannalta on erikoisen opettavaista vertailla molempia päätöslauselmia. Ei se ole polemiikki, mikä ei meitä miellytä „menshevikkien” päätöslauselmassa,— Plehanov on ymmärtänyt aivan väärin tov. Winterin⁹⁰ sanat siitä,— ei se ole polemiikki, mikä ei meitä miellytä, vaan se matala ja pikkumainen polemisoiminen, joka käy läpi koko „menshevikkien”

päätöslauselman. Ottakaamme kysymys menneisyyden kokemuksen arvioimisesta, siitä, miten proletariaatin liikkeen tietoinen ilmentäjä, sosialidemokratia, arvostelee proletariaatin liikettä. Siinä pitää ehdottomasti olla arvostelua ja „polemiikkia”, mutta vain avointa, suorasukaista, oikeata ja selvää arvostelua eikä saivartelua, ei piikittelyä eikä intelligenttimäistä kaivelua. Meidän päätöslauselmamme tekeekin tieteelliseen tapaan yhteenvedot viime vuoden ajalta ja arvostelee suoraan: rauhanomainen lakko on osoittautunut „voimien kulutukseksi”, se alkaa olla jo aikansa elänyt. Kapina tulee taistelun päämuodoksi ja lakko vain apumuodoksi. Ottakaa „menshevikkien” päätöslauselma. Kylmäverisen harkinnan asemesta, kokemuksen huomioonottamisen asemesta, lakon ja kapinan välisen suhteen tutkimisen asemesta te näette siinä verhotussa, pikkumaisen verhotussa muodossa luopumista joulukuun kapinasta. Plehanovin kanta: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin” käy läpi koko päätöslauselmanne (vaikka enemmistö venäläisistä „menshevikeistä” ilmoitti, etteivät he ole samaa mieltä kuin Plehanov). Tov. Tsherevanin tuli kerrassaan verrattomasti paljastaneeksi itsensä puheellaan, kun hänen oli „menshevikkien” päätöslauselman puolustamiseksi leimattava joulukuun kapina mielettömäksi „epätoivoisuuden” ilmaukseksi, kapinaksi, joka ei todistanut mitään aseellisen taistelun mahdollisuutta.

Kautsky, kuten tiedätte, on esittänyt mielipiteensä toisin. Hän myönsi, että joulukuun kapina Venäjällä panee „tarkistamaan” Engelsin käsityksen barrikaditaistelun mahdollisuudesta, että joulukuun kapina merkitsee uuden taktiikan *alkua*. Itsestään selvää on, että K. Kautskyn katsantokanta saattaa olla virheellinen, että „menshevikit” voivat olla enemmän oikeassa. Mutta jos pidämme arvossa „kylmäveristä” harkintaa ja vakavaa eikä pikkumaista arvostelua, niin meidän on suoraan ja selvästi esitettävä päätöslauselmassa mielipiteemme: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin”, muttei ole sallittua soluttaa tuota katsomusta päätöslauselmaan salavihkaa, formuloimatta sitä suoraan. Juuri tuo matalamielinen, verhottu joulukuun kapinan vääräksi väittäminen, jota ei ole perusteltu vähäisimmälläkään menneisyyden kokemuksen arvostelulla, onkin päätöslauselmanne äärettömän suuri ja pahin puutteellisuus. Tämä sen puutteellisuus tarjoaakin tavattoman laajan agitaatio-

aineiston sellaista päätöslauselmaa vastaan, joka oikeastaan kallistuu tov. Akimovin katsomuksen kannalle, piilottaen vain sen terävät särvät⁹¹.

Päätöslauselmanne ensimmäistä pykälää vaivaa sama vika. Tämä pykälä alkaa *fraasilla*, sillä „tylsä itsepinntaisuus” on kaikkien taantumuksellisten hallitusten ominaisuus, mutta yksistään siitä ei vielä johdu kapinan välttämättömyys ja kiertämättömyys⁹². „Temmata valta” on samaa kuin „anastaa valta”, ja huvittavaa on, että ne, jotka kiistivät tätä toista termiä vastaan, hyväksyivät edellisen termin. Siten he osoittivat sisällyksettömiksi juhlalliset julistuksensa narodnajavoljalaisuutta y.m.s. vastaan. Plehanovin ehdotus, että „vallan tempaamisen” asemesta sanottaisiin „temmata oikeutensa” on erikoisen epäonnistunut, sillä se antaa jo aito kadettilaisen määritelmän. Toistan uudelleen: pääasia on kuitenkin se, ettei teidän päätöslauselmanne ota kysymystä „vallan tempaamisesta” ja aseellisesta kapinasta siltä pohjalta, että tutkittaisiin ja otettaisiin huomioon menneisyyden kokemukset ja faktatiedot liikkeen kasvusta, vaan se pohjautuu ylimalkaisesti lauselmiin, joita ei ole millään todistettu eikä voidakaan todistaa.

6

MURATOVIN (MOROZOVIN) KORJausehdotusta
PUOLUSTAVA PUHEENVUORO SOSIALIDEMOKRAATTISESTA
PARLAMENTTIRYHMÄSTÄ⁹³

Tov. Muratov luopui loppulausunnosta antaen puheenvuoronsa minulle. On aivan väärin väittää, että tov. Muratov kolkuttaa avointa ovea. Päinvastoin, hän juuri avaakin ovet. Tov. Muratovin korjausehdotus asettaa kysymyksen suoraan. Edustajakokous hyväksyi toisenlaisen taktiikan, kuin mitä työläiset ovat noudattaneet monin paikoin; kun Duumassa muodostetaan puolueen edustajaryhmä, niin jottei syntyisi kärkeviä selkkauksia, on välttämättä kysyttävä työläisiltä, haluavatko he, että heidän edustajanaan Duumassa olisi henkilö, jota he eivät ole olleet valitsemassa.

7

ERIAVA MIELIPIDE VSDTP:n PARLAMENTTIRYHMÄÄ
KOSKEVASSA KYSYMYKSESSÄ

I

Koska katson, että Stodolinin⁹⁴ tekemän korjausehdotuksen hylkääminen on luopumista jopa parlamentarisminkin periaatteista, niin ilmoitan esittäväni eriävän mielipiteeni tästä kysymyksestä.

II

Jo esitetyn ilmoitukseni perusteella liitän sen oheen oman eriävän mielipiteeni Stodolinin korjausehdotusta koskevassa kysymyksessä.

Tov. Stodolin korjausehdotuksessaan esitti, että VSDT-puolueen viralliseen parlamenttiryhmään saavat osallistua yksinomaan ne puolueen jäsenet, jotka eivät vain toimi yleensä jossakin puolueen järjestössä, jotka eivät vain alistu yleensä puolueen ja erikoisesti omien puoluejärjestöjensä päätöksiin, vaan jotka on sitä paitsi asetettu edustajaehdokkaiksikin näissä viimeksi mainituissa (s.o. vastavissa puoluejärjestöissä).

Siis tov. Stodolin halusi sitä, että meidän ensimmäiset sosialidemokraattiset askelemme parlamentarismien tietä tapahtuisivat yksinomaan vastaavien järjestöjen suoranaisesti toimeksiannosta ja niiden nimessä. Se ei vielä riitä, että parlamenttiryhmän jäsenet kuuluisivat johonkin puoluejärjestöön. Venäjän oloissa se ei vielä sulje pois mitä

harmillisimpien seikkailujen mahdollisuutta, koska meidän puoluejärjestömme eivät voi harjoittaa avointa ja kaikille näkyvää valvontaa jäseniinsä nähden. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeätä, että meidän ensi askeleemme parlamentarismin tietä olisivat turvatut kaikilla niillä varokeinoilla, mitä Euroopan sosialististen puolueiden kokemus on kehitellyt. Länsi-Euroopan puolueet, ja erikoisesti niiden vasemmistofraktiot, pitävät tiukasti kiinni jopa siitäkin, että ehdokkaita parlamenttiin asettaisivat puolueen paikallisjärjestöt sopien asiasta puolueen Keskuskomitean kanssa. Euroopan vallankumouksellisella sosialidemokratialla on mitä vakavimmat perusteet vaatia tätä *kolminkertaista* valvontaa parlamenttiedustajiin nähden: ensiksikin puolueen yleistä valvontaa puolueen kaikkiin jäseniin nähden; toiseksi erikoisvalvontaa niiden paikallisjärjestöjen taholta, joiden on omissa nimissään asetettava ehdokkaansa parlamenttiin; kolmanneksi spesiaalivalvontaa puolueen yleisen Keskuskomitean taholta, jonka, ollen paikallisten vaikutteiden ja paikallisten erikoisuuksien yläpuolella, on pidettävä huolta siitä, että parlamenttiin valittavaksi asetetaan vain sellaisia ehdokkaita, jotka vastaavat koko puolueen yleisiä ja yleispoliittisia vaatimuksia.

Hylätessään tov. Stodolinin esittämän korjausehdotuksen, hylätessään vaatimuksen, että parlamenttiryhmään voivat kuulua yksinomaan ne, joita puoluejärjestöt ovat suoranaisesti asettaneet ehdokkaiksi parlamenttiin, hylätessään tämän vaatimuksen edustajakokous osoitti paljon vähemmän varovaisuutta parlamenttitaktiikassa kuin länsieurooppalaiset vallankumoukselliset sosialidemokraatit. Ja kuitenkin tuskin voitaneen epäillä sitä, että niiden erittäin vaikeiden olosuhteiden vuoksi, jotka vaikeuttavat sosialidemokratian avointa esiintymistä Venäjällä, me tarvitsemme nykyään ehdottomasti paljon suurempaa varovaisuutta, kuin minkä Länsi-Euroopan vallankumouksellisen sosialidemokratian kokemus on kehitellyt.

8

PÄÄTÖSLAUSELMA
MANDAATTIVALIOKUNNAN TILIVELVOLLISUUDESTA
EDUSTAJAKOKOUKSELLE

Edustajakokous velvoittaa mandaattivaliokunnan tekemään tilityksiä, joista kävisi selville, mitä perusteita järjestö on noudattanut toimittaessaan vaaleja edustajakokousta varten ja minkälaista kriteeriota on käytetty puoluejäsenyyttä määriteltäessä.

9

LAUSUNTO SIITÄ, ETTÄ EDUSTAJAKOKOUKSEN
ON VAHVISTETTAVA PÖYTÄKIRJAT

Edustajakokouksen on välttämättä vahvistettava kaikki pöytäkirjat. Sen vuoksi virallisiksi pöytäkirjoiksi tulevat sihteerien laatimat pöytäkirjat. Pikakirjoittajat kirjoittavat muistiin vain erinäisiä puheita.

10

KIRJALLINEN ILMOITUS
EDUSTAJAKOKOUKSEN 17. ISTUNNOSSA

En sanonut, että tiflisläiset ovat päättäneet viedä läpi Argutinskin ehdokkuuden. Sanoin, että pidetään todennäköisenä Argutinskin voittoa, todennäköisenä, eikä muuten ilman sosialidemokraattien apua.

11

KIRJALLINEN ILMOITUS
EDUSTAJAKOKOUKSEN 21. ISTUNNOSSA

Ilmoitamme, että kun nimiäänestyksiä tärkeistä kysymyksistä sanotaan „agitaatioaineistoksi edustajakokouksen päätösten arvovaltaisuutta vastaan”, niin se merkitsee, ettei ymmärretä edustajakokouksen merkitystä, taikka se on ahtaan ryhmäkuntalaisuuden ilmausta.

12

KIRJALLISET ILMOITUKSET
EDUSTAJAKOKOUKSEN 26. ISTUNNOSSA

I

Ei ole totta, että minä „kannatin” tov. Vorobjovia, joka sanoi, että bolshevikit ja menshevikit eivät voi toimia yhdessä, samassa puolueessa. En lainkaan „kannattanut” sellaista väitettä *enkä suinkaan ole tuollaisen käsityksen kannalla*. Sanoillani: „Olen iloinen, että *ensimmäisenä* sen sanoi tov. Vorobjov” oli yksinomaan ironinen tarkoitus, sillä voittajat, joilla on enemmistö edustajakokouksessa, osoittivat vain heikkoutensa, kun he *ensimmäisinä* alkoivat puhua kahtiajakaantumisesta.

II

Bundin kanssa yhdistymistä koskeviin sääntöihin ehdotan seuraavan huomautuksen:

Edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi toteuttaa nämä säännöt heti sen jälkeen, kun Bund on ne vahvistanut.